

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 15/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om elev- och studerandevård

Till kulturutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 oktober 2014 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om elev- och studerandevård (RP 189/2014 rd) till kulturutskottet för beredning och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till kulturutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anne-Marie Brisson, undervisnings- och kulturministeriet

- konsultativ tjänsteman Pia-Liisa Heiliö, social- och hälsovårdsministeriet
- överläkare Marjut Frantsi-Lankia, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- jurist Minna Antila, Finlands Kommunförbund
- verksamhetsledare Markku Moisala och ordförande Aki Holopainen, Privatskolornas Förbund
- vice ordförande Mervi Mehtiö, Koulukuraattorit — Skolkuratorer ry.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands Psykologförbund.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt den föreslagna ändringen av lagen om elev- och studerandevård ska den kommun där läroanstalten är belägen svara för att de studerande vid läroanstalter som ger förskoleundervisning, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning i kommunen har tillgång till elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster, oberoende av om det handlar om privat eller offentligt ordnad undervisning eller utbildning.

Det viktigt att tillgång till psykolog- och kuratorstjänster på lika villkor tryggas för alla oberoende av utbildningsanordnare. Utskottet anser att propositionen är angelägen och tillstyrker den utan ändringar.

I den gällande lagen förutsätts att för produktion av psykologtjänster finns ett tillstånd enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) som beviljas av regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. För produktion av kuratorstjänster ska

göras en anmälan enligt lagen om privat socialservice (922/2011). Avgiftsfria kuratorstjänster kan dock produceras för läroanstaltens egna studerande utan anmälan. Enligt motiveringen har privata utbildningsanordnare dock inte ansökt om de nämnda tillstånden för psykologtjänster som hälso- och sjukvården förutsätter och i praktiken har social- och hälsovårdsmyndigheterna inte krävt ett tillstånd eller en anmälan. Enligt utredningen till utskottet har det varit oklart om en ansökan om tillstånd eller en anmälan behövs och om andra än specialläroanstalter har förutsättningar att få ett tillstånd.

I propositionen ingår inte förslag till ändringar i de ovan nämnda lagarna inom social- och hälsovården. Att anordnare av privat undervisning tillhandahåller psykologtjänster som kommunen ska anordna förutsätter alltså ett tillstånd enligt lagen om privat hälso- och sjukvård. Förutsättningar för tillstånd är bl.a. ändamålsenliga verksamhetslokaler och sådan ändamålsenligt utbildad personal som verksamheten förutsätter. Föreståndare som ansvarar för hälso- och sjukvårdstjänsterna ska vara en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Bestämmelserna utgör inte något hinder för att en psykolog inom elevvården är föreståndare som ansvarar för hälso- och sjukvårdstjänsterna och skolans rektor som dennes förman. En sökande som uppfyller tillståndsvillkoren ska beviljas tillstånd och lagstiftningen inom social- och hälsovården innebär inte något hinder för att tillstånd beviljas en privat anordnare av undervisning.

Det är också möjligt att ordna psykolog- och kuratorstjänster genom att köpa sådana av en psykolog som verkar som självständig yrkesutövare eller en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som producerar psykologtjänster eller en producent av socialservice. Undervis-

nings- eller utbildningsanordnare kan ordna extra tjänster för sina studerande genom att köpa sådana av kommunen eller av en psykolog som verkar som självständig yrkesutövare eller en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som producerar skolpsykologtjänster eller en sådan producent av socialservice som gjort en anmälan om kuratorsverksamhet till regionförvaltningsverket.

Det är viktigt att elev- och studerandevårdens psykolog- och kuratorstjänster är lättillgängliga som en del av skolsamfundet och tjänsternas kvalitet kan tryggas, menar utskottet. Om de ändringar som regeringen föreslår genomförs adekvat kan dessa målsättningar främjas. Det är viktigt att man inte försämrar välfungerade och högklassiga elevvårdstjänster och att elevvårdens långsiktiga verksamhet som stöd för elever och studerande tryggas i lagens verkställighet.

Vid social- och hälsovårdsministeriet pågår en beredning för att förenhetliga, förtydliga och modernisera lagstiftningen om privata social- och hälsovårdstjänster. Målet är också att förenkla den nuvarande regleringen utan att äventyra klient- och patientsäkerheten. Det är viktigt att nödvändiga lagförslag lämnas till riksdagen så fort som möjligt.

Vid behandlingen i utskottet har det kommit fram att det inte nödvändigtvis har anordnats tillräckliga elevvårdstjänster i finska skolor utomlands. Utkottet föreslår att tillgången till tjänsterna ska utredas i fortsättningen.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att kulturutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 19 november 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Johanna Jurva /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Hanna Mäntylä /saf
Mikael Palola /saml
Terhi Peltokorpi /cent
Sari Sarkomaa /saml
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.